

VGGNet

Expertisecentrum psychiatrie
en licht verstandelijke beperking

PSYCHOSESPECTRUMSTOORNISSEN BIJ MENSEN MET EEN LVB

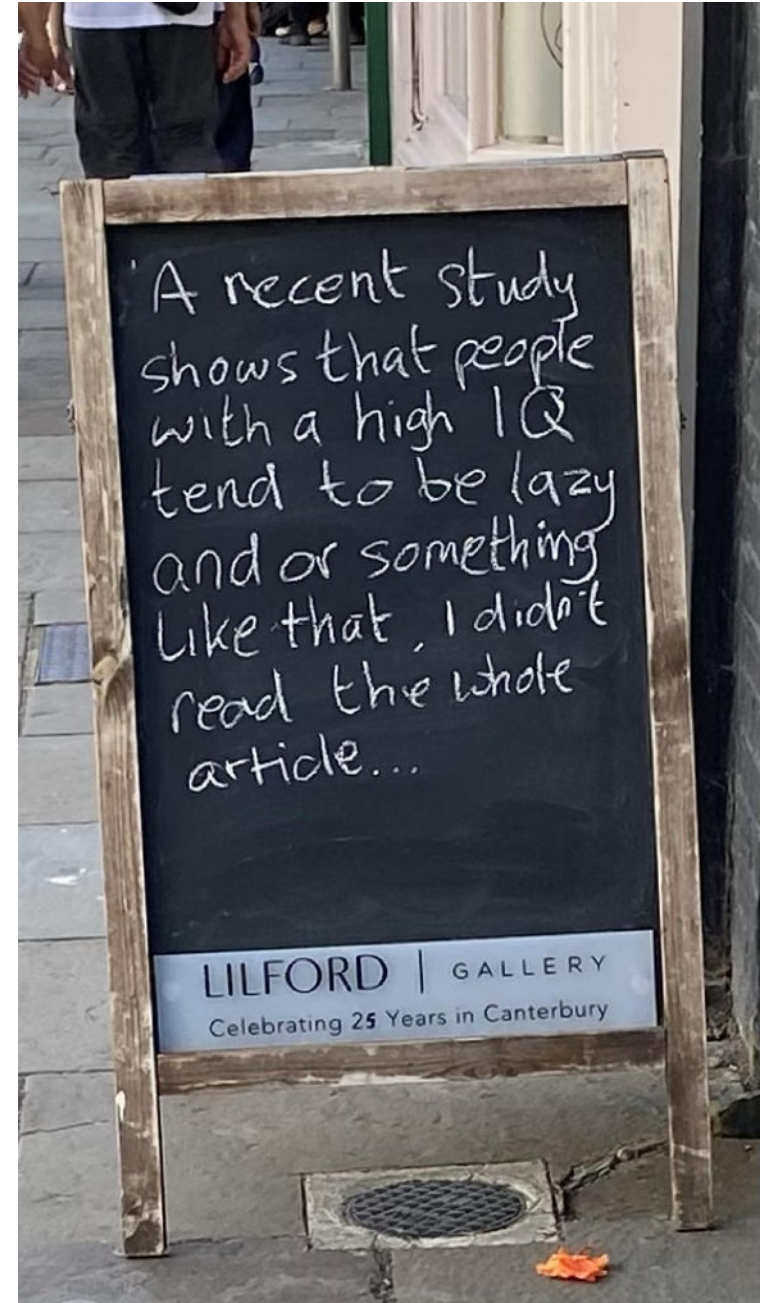
JEANET NIEUWENHUIS, PSYCHIATER

Vragen

- Hoeveel mensen wonen er in Nederland met een LVB?
- Hoeveel mensen zijn er in de SGGZ met een vermoeden van LVB/ZB?
- Bij het merendeel van de patiënten met het vermoeden van een LVB of zwakbegaafdheid is er sprake van cognitief verval
- Hebben mensen met zwakbegaafdheid (ZB) een lager of hoger IQ dan mensen met een LVB?
- Is het IQ bepalend voor de comorbide diagnose LVB?

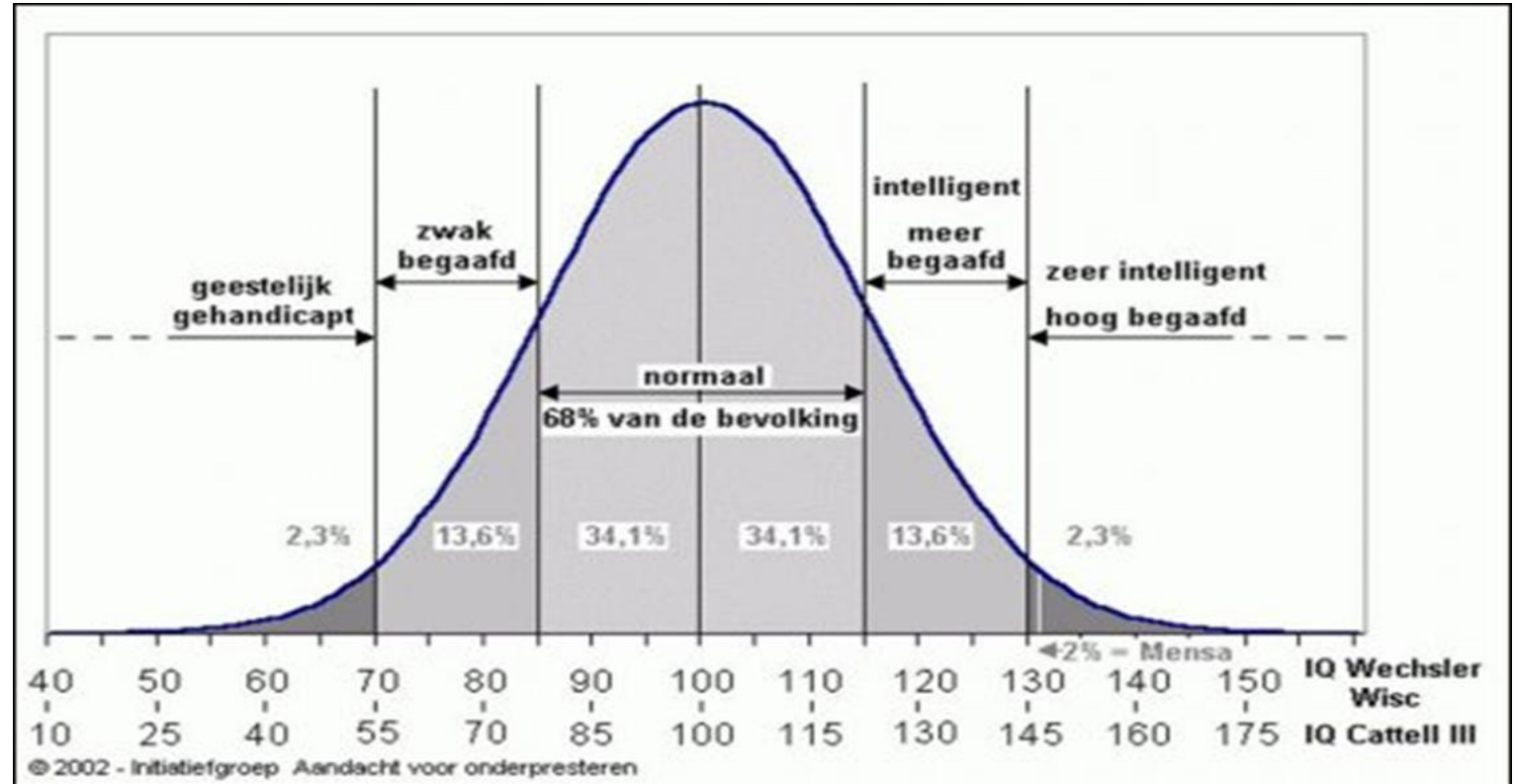
[Voeg via Invoegen | Koptekst en voettekst de titel van de presentatie in]

Waarom is het vaststellen van een LVB of een ZB zo belangrijk?

- Mensen met een LVB/ZB hebben 30-40% meer kans op psychiatrische stoornissen
- Overvraging leidt tot stress >>> expressie vanuit genetische kwetsbaarheid psychiatrische stoornis
- Overvraging en stress leidt tot “verpsychiatisering”
- Grotere genetische kwetsbaarheid voor ontwikkeling pathologie
- Symptomen van patiënt met LVB zijn anders: hoe lager het IQ >>> des te meer de DSM symptomen niet meer kloppen
- etc.

VERDELING VAN INTELLIGENTIE IN DE BEVOLKING

Definities en afspraken

In de DSM 5 zijn de IQ grenzen losgelaten!

>Beperkte adaptieve functies

>Beperkte sociale zelfredzaamheid

>Voor het 22ste levensjaar

In Nederland in de praktijk: IQ onder de 85 (1 of 2 SD onder gemiddelde= 100) mét ondersteuningsbehoefte Centraal Plan Bureau: 6,4 % van de bevolking >> 1,1 miljoen mensen

Adaptief functioneren

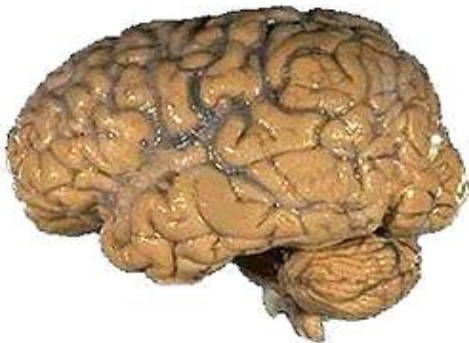
DSM-5:

Verstandelijke beperking (ontwikkelingsstoornis):

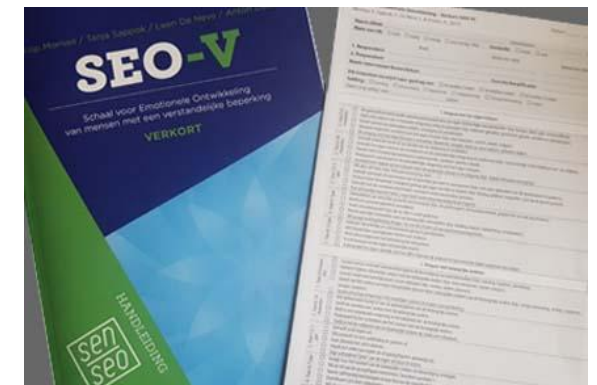
- Deficiënties in de intellectuele functies
- Deficiënties in adaptief functioneren
- Aanvang gedurende de ontwikkelingsperiode

Vaardigheden die je (dagelijks) nodig hebt om zelfstandig in de maatschappij te kunnen functioneren

Diagnostiek van het Emotioneel ontwikkelingsniveau bv. met de SEO

De LVB-er
bestaat niet!

DE SCILALS VIDEO

Screeners voor intelligentie en leerproblemen: de SCIL

Screenent op zowel zwakbegaafdheid als LVB

Geen speciale opleiding nodig

Kost 15-20 minuten tijd en kost maar 1 euro

Vier domeinen: opleiding, sociale contacten, schoolse vaardigheden en taalbegrip

14 Vragen en opdrachten, maximale score is 28

Test-hertest betrouwbaarheid Pearson's r-correlatie 0.92

Sensitiviteit en specificiteit

Afkappunt 19 AUC waarde 0.93 (93% kans dat een willekeurige persoon met een LVB lager zal scoren dan een willekeurig persoon zonder LVB)

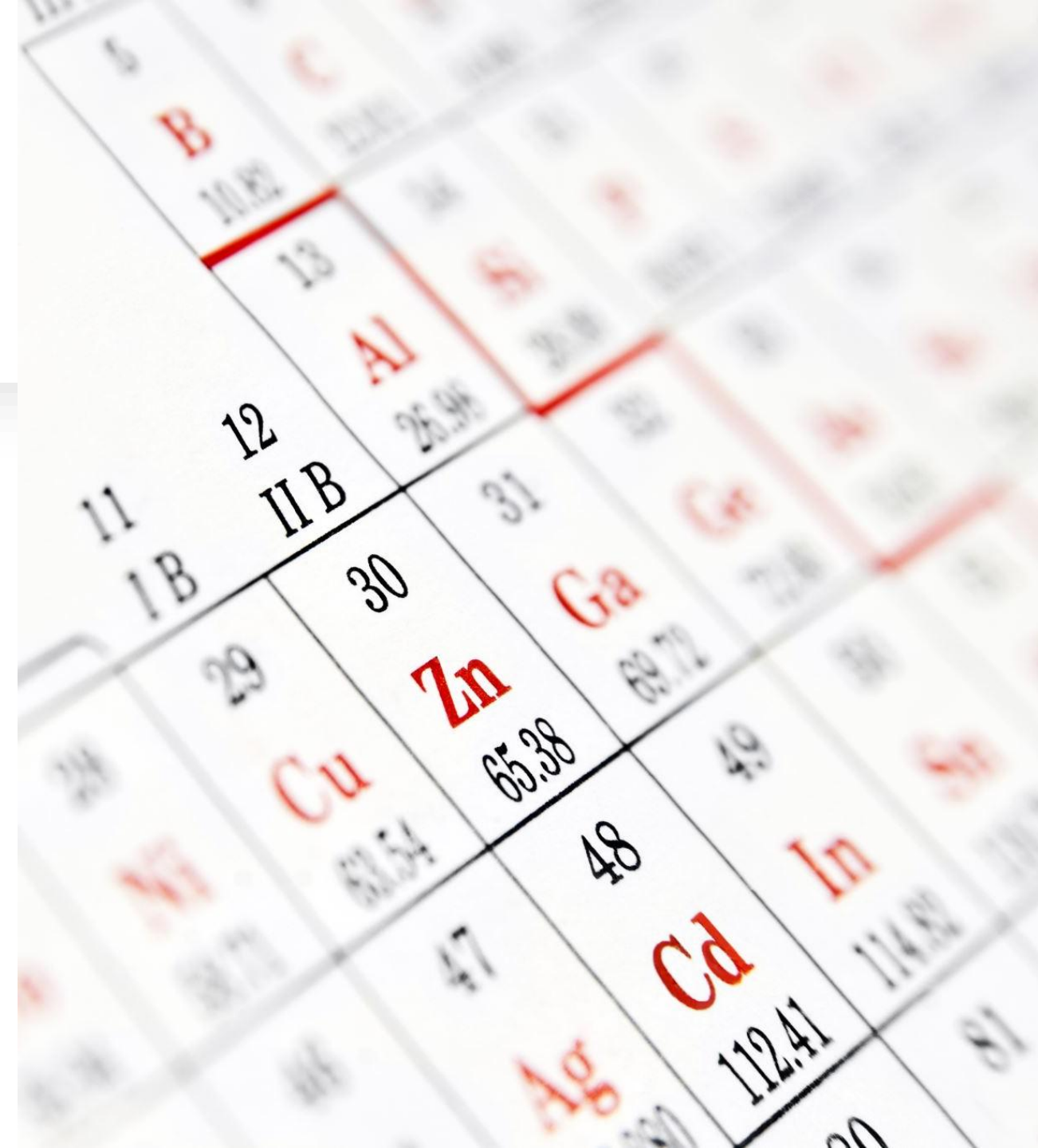
Gevalideerd in de LVB-psychiatrie onder andere bij VGGNet kliniek en voor EPA (Ernstig Psychiatrische Aandoening) patiënten.

- Uitslag boven de 19 → SCIL negatief
- Uitslag 19 en lager → SCIL positief → vermoeden LVB of zwakbegaafd
- Uitslag 15 en lager → LVB met vermoeden IQ 50-70

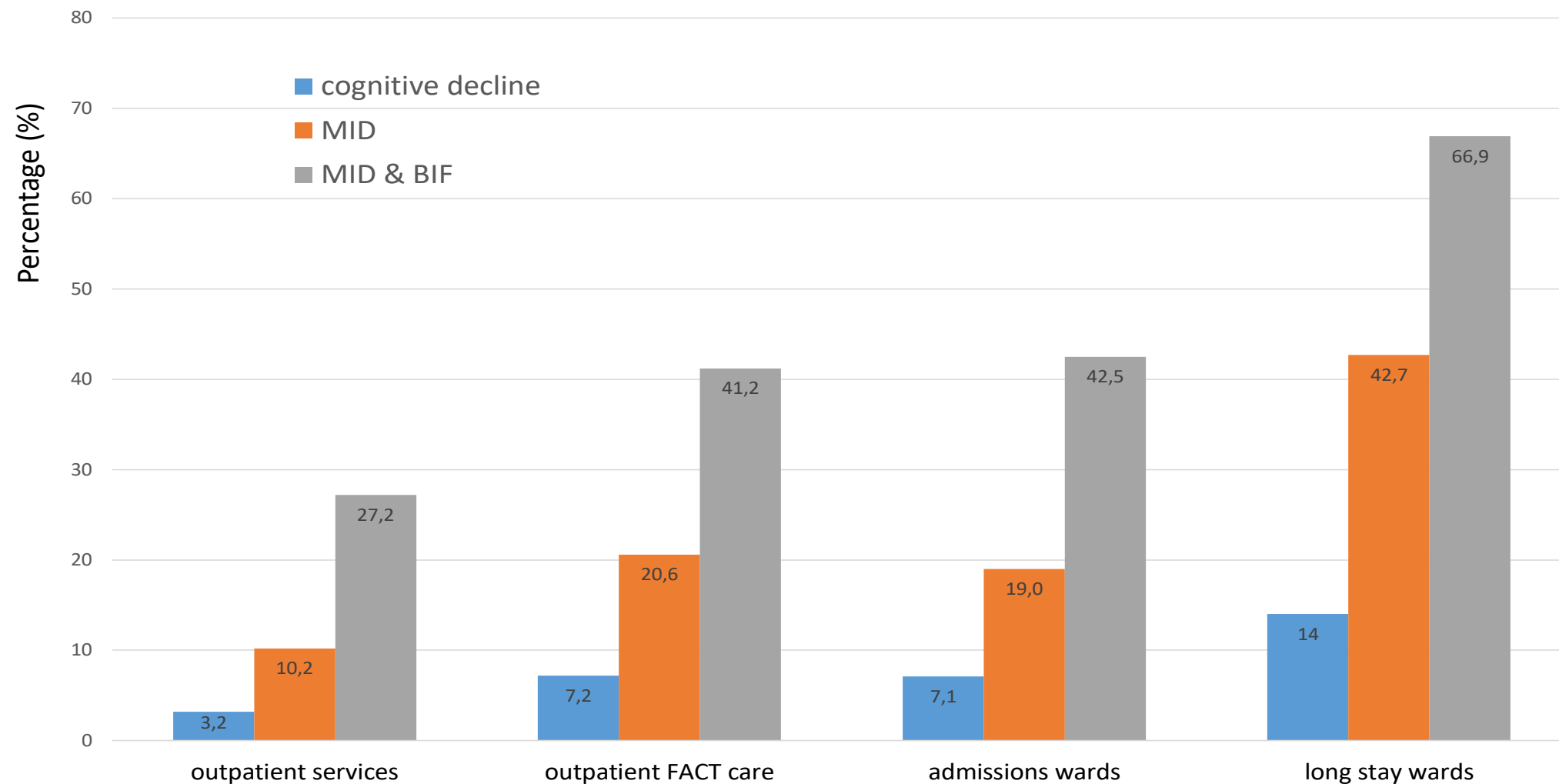
Gevalideerd ook voor patiënten met ernstige langdurige psychiatrische problemen (EPA) (Seelen et al. 2019)

Prevalentie cijfers

- 16 % van de bevolking scoren op een IQ test op Zwakbegaafd of Licht Verstandelijk niveau
- 6,4 % volgens het CPB
- Ruim 40% vermoeden van LVB/ZB met de SCIL in de SGGZ >>>>88.000 personen
- 27% op polikliniek
- 40% Opname afdeling en FACT
- 67% Langdurigverblijf
- 56% FACT in de grote steden>>> PSS grootste hoofddiagnose

Vraag B: Prevalentie LVB/ZB en cognitief verval in de GGZ

LVB en associaties

- 3 keer zoveel kans op gedwongen opname
- 4 keer zoveel kans op gedwongen behandeling

LVB/ZB en agressie incidenten

Onderzoeksvraag:

Is er een verband tussen agressie incidenten en LVB/ZB?

Uitkomsten:

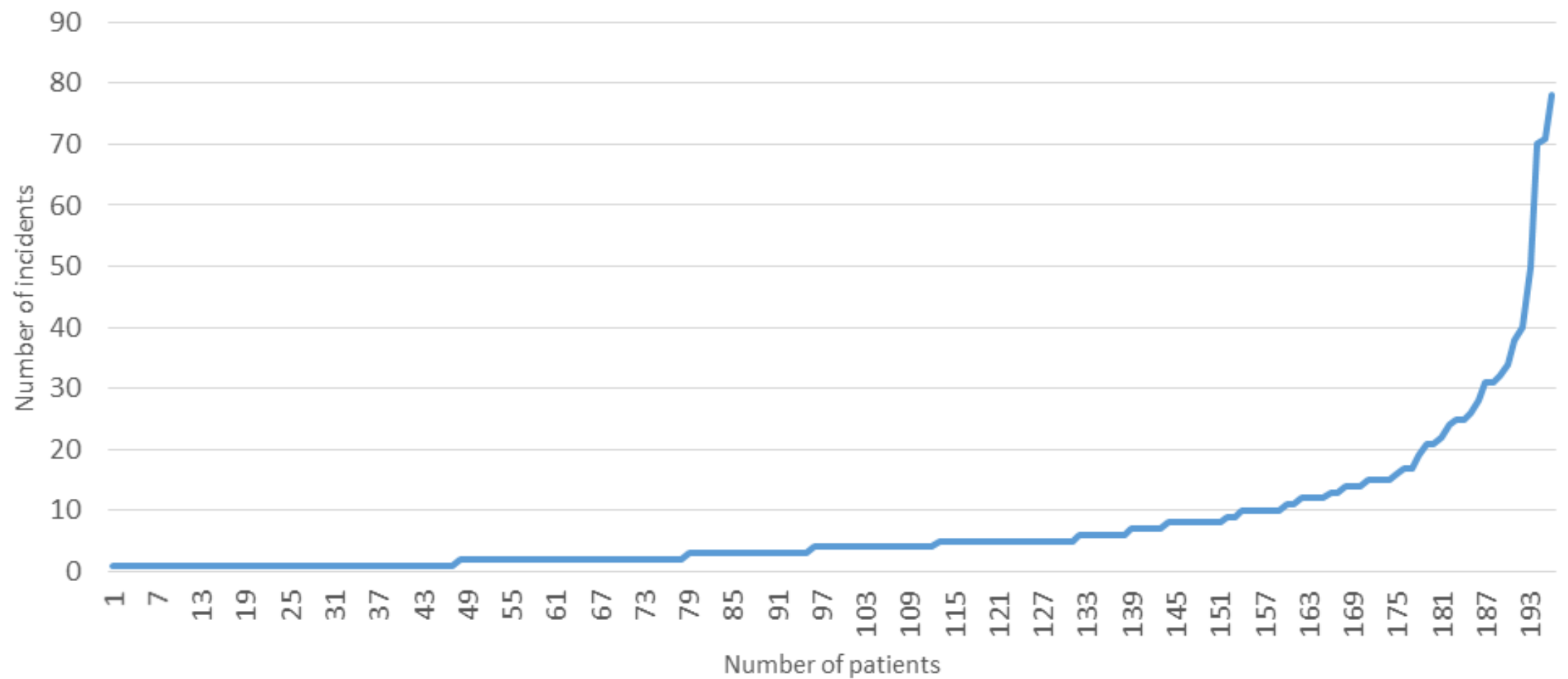
SCIL positieve patiënten hadden ongeveer 2,5 keer meer kans op agressie incidenten

Bij SCIL onder de 15 zelfs bijna 3 keer zoveel kans op fysieke agressie

Een patiënt die SCIL positief scoort heeft ruim 4 keer zo veel kans om bij meerdere agressie incidenten betrokken te raken

*Nieuwenhuis et al, july 2022 PLOS ONE Aggressive behavior of psychiatric patients with Mild and Borderline Intellectual Disabilities in general Mental health Care

Number of aggression incidents per patient

LVB/ZB Trauma en PTSS

Onderzoeksvraag:

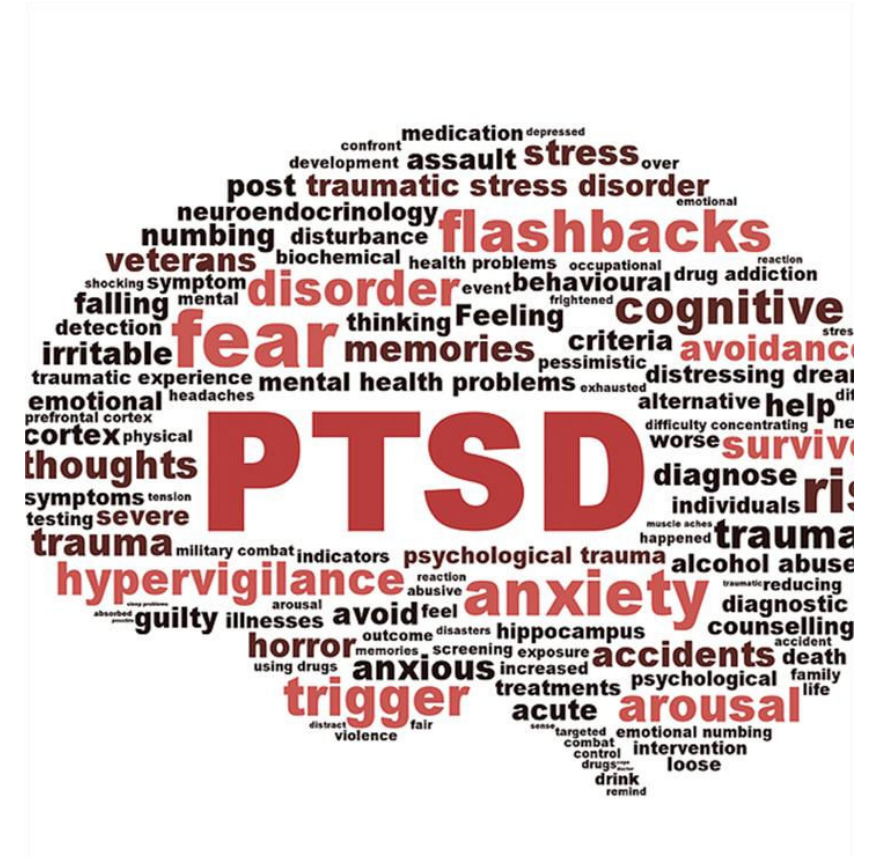
Is er verband tussen LVB/ZB, trauma en PTSS? I.s.m. GGZ Oost Brabant

Trauma Screening Questionnaire (TSQ) om te screenen op trauma en PTSS

Bij de SCIL positieve groep:

- Trauma
  - 57% verwaarlozing
  - 51% lichamelijke mishandeling
  - 61% seksueel misbruik bij vrouwen
- PTSS
  - 47% aanwijzing PTSS
  - In dossier: Slechts bij 11% PTSS als hoofddiagnose

* Not recognised enough? Nieuwenhuis J. et al European Journal Psychiatry 2019

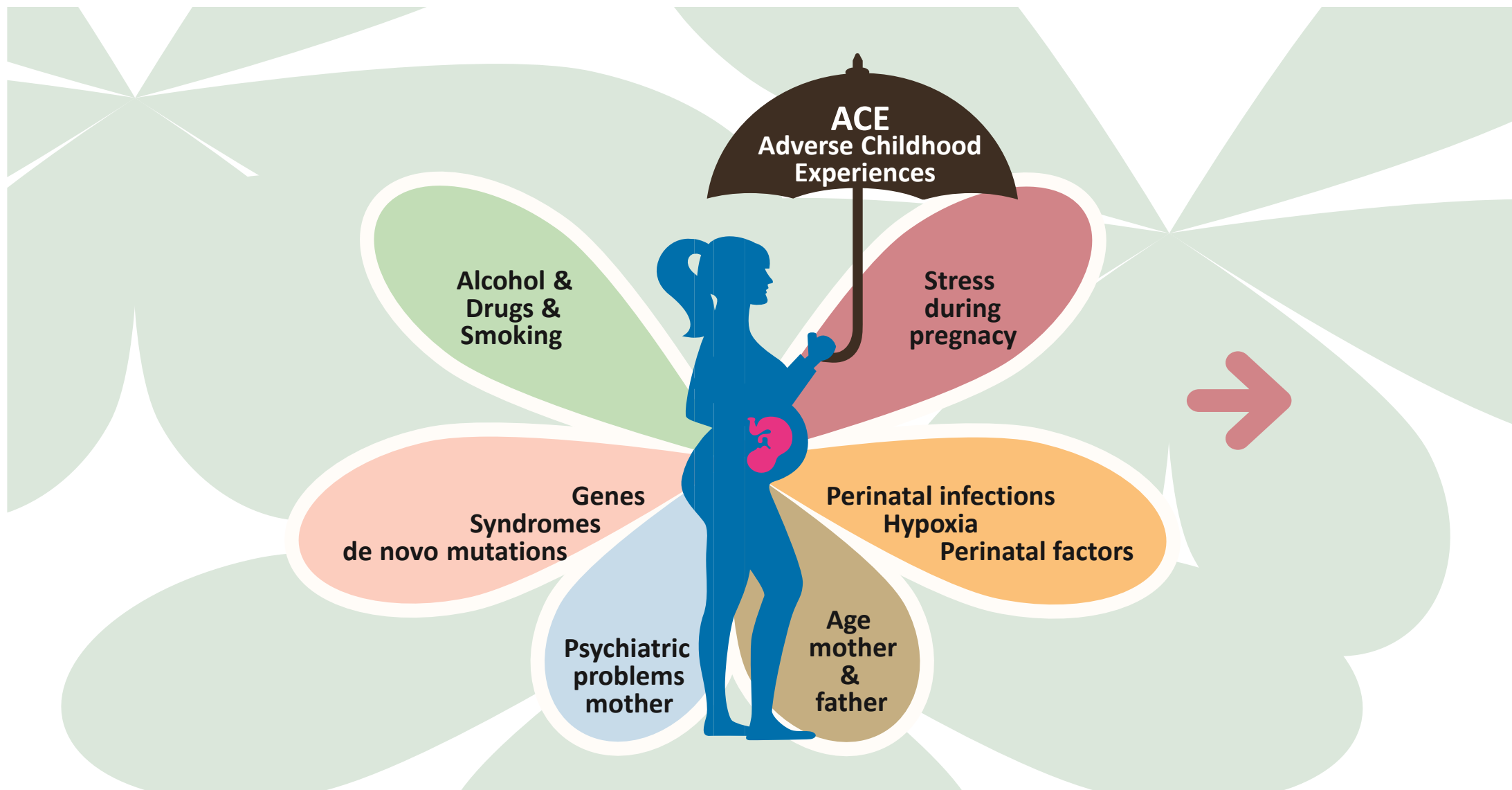
A blind spot?

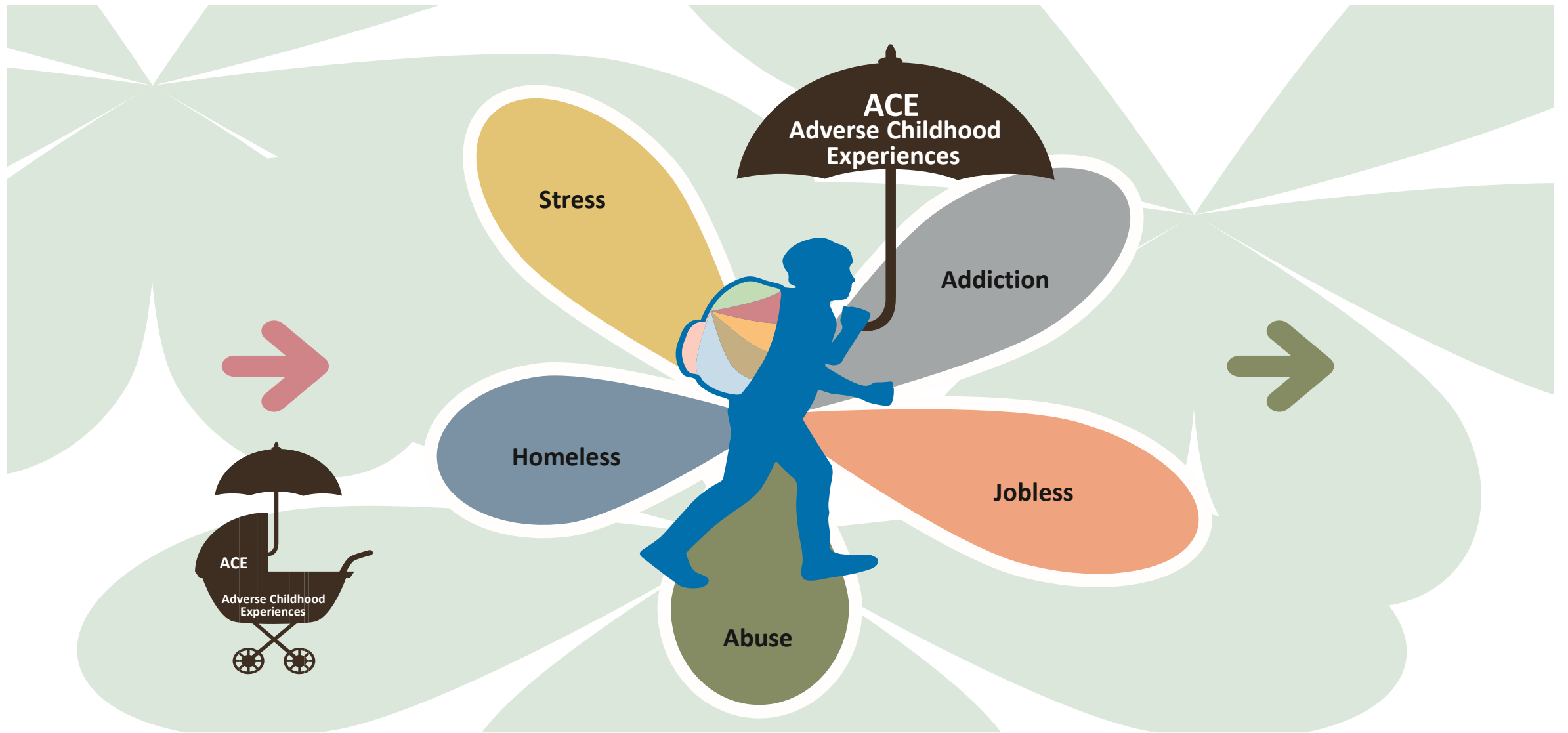
Screening for mild intellectual disabilities and borderline intellectual functioning in psychiatric patients in specialized mental health care in the Netherlands: prevalence and associations

Jeanet Nieuwenhuis

A blind spot? Screening for mild intellectual disabilities and borderline intellectual functioning in psychiatric patients in specialized mental health care in the Netherlands: prevalence and associations - Erasmus University Rotterdam

ALTIJD een Biografie afnemen

Voor het vaststellen van een LVB/ZB
en ook nodig voor de diagnostiek op
psychiatrische stoornissen

Psychose als symptoom van

Depressie

Bipolaire Stoornis

PTSS

Drugs

Psychose als symptoom van

ASS en ADHD

22Q11 Deletie syndroom

Medicatie

Somatiek

Kijk op Schizofrenie en LVB: complexe materie

L. van der Horst TvP 1931

V. Morgan et al. 2008 BJ Psych

M. Bertelli et al. 2015 Advances in
Metal health and ID

A. Hassiotis et al. 2017 BJ Psych

T.L. Bakken et al. 2023 JARID

Of een overvragingspsychose?

Van der Horst Tijdschrift Psychiatrie 1931

Genetisch onderzoek binnen VGGNet

- Sinds 2021, hebben we voor 51 patients genetische testen aangevraagd.
- Sommige patiënten vielen uit of trokken zich terug
- Sommigen gingen voortijdig uit zorg voordat de resultaten bekend waren
- Van de 38 complete cases is er bij 17 patients (44.7%) een klinisch relevante genetische variant gevonden
- Sinds juli is er een cohort studie gestart i.s.m. de Radboud UMC

Casus Jan en Casus Konrad

What is KLINEFELTER'S SYNDROME?

46XY
↓
47XXY

↓ TESTOSTERONE

- 1 op de 500 geboortes van jongens-> **Meest voorkomende syndroom**
- 1 op de 5 intersekse is er sprake van Klinefelter
- Er leven 17.000 mannen met S van Klinefelter in Nederland >

**10 Famous
People With
Klinefelter
Syndrome**

